

Kniha Jób je pre mňa vzácna a zvláštna kniha Biblie. Ťažká na pochopenie v mnohých ohľadoch, ale bohatá na odkrývanie úžasnej Božej zvrchovanosti a vlády, milosti, spravodlivosti počítanej z viery a veľkej nádeje na vzkriesenie z mŕtvych a večný život. Táto kniha veľa odhaľuje aj o utrpení. Dáva nahliadnuť na utrpenie a skúšky spravodlivého z Božej perspektívy, čím sa stáva cennou studnicou neochabujúcej dôvery v nášho Boha, Pána a Spasiteľa, aj v tých najťažších chvíľach nášho kráčania po úzkej ceste.

Úvod

Táto kniha predstavuje osobu výnimočného muža Jóba a udalosti jeho života. Jób je opísaný ako veľmi zbožný a bohabojný človek, zároveň veľmi bohatý, vplyvný a rešpektovaný. Nevieme presne, kde a kedy žil, ale z niektorých biblických dôvodov môžeme usudzovať, že to bolo v čase patriarchov a niekde na východ od Kanaánu. Kniha Jób poodhaľuje aj evanjelium milosti. Podobne ako Abrahámovi Boh počítal spravodlivosť z viery (Genesis 15:6, Rímskym 4, Galatským 3), tak aj Jób je pred Bohom spravodlivý vďaka spravodlivosti počítanej z viery. K tomu sa ešte podrobnejšie vrátime. Zatiaľ postačí podložiť to tým, že sa na Jóba v tomto zmysle odvoláva aj novozmluvný text: *„Hľa, blahoslavíme tých, ktorí trpezlivo zniesli. O trpezlivosti Jóbovej ste počuli a koniec Pánov ste videli, pretože je Pán veľmi ľútostivý a milosrdný“* (Jakub 5:11). Je dôležité uvedomiť si to už teraz, aby sme pochopili, že poučenia, ktoré vyplývajú z Jóbovho života, sa rovnako týkajú aj ospravedlnených z viery v Ježiša Krista, a že utrpenie, ktorým Jób prešiel, je utrpením spravodlivého, ktoré môžeme vzťahovať aj na utrpenie kresťana.

Časť 1. Jóbova ťažká skúška

Jób bol veľmi výnimočný muž. Je predstavený ako muž bezúhonný, priamy, spravodlivý, bojací sa Boha, chrániaci sa zlého, prenesmierne bohatý, vynikajúci kňaz rodiny, najväčší zo všetkých mužov východu, dobrodinec, učiteľ, príkladný vzor, manžel a otec siedmich synov a troch dcér s usporiadaným rodinným životom, požehnaný v spravodlivosti a prosperujúci. Jeho charakter a život je opísaný hlavne v kapitolách 29 a 31. Jóbovu spravodlivosť a bezúhonnosť potvrdzuje sám Hospodín (Jób 1:8). Jeho výnimočnosť potvrdzuje aj iný starozmluvný text, Ezechiel 14:12-20.

Jób je teda veľmi bohabojný muž, ktorý uteká pred hriechom a hľadá posvätenie. Hľadá život, ktorý je spravodlivý pred Bohom podľa Božích prikázaní. Keď prechádzame opisom jeho života v kapitolách 29 a 31, tak vidíme, že naozaj ťažko by bolo nájsť príkladnejšieho muža, ktorý by bohabojnejšie a bezúhonnejšie žil na tejto zemi. Sledujme teraz, čo sa ide udiť v živote tohto zbožného muža. My už, na rozdiel od Jóba, máme v Písme poodhalené to, čo sa udeje za oponou.

Keď sa anjeli (Boží synovia), a aj satan, ukážu pred Božou tvárou, Hospodín veľmi vyzdvihne Jóba: „A zase riekol Hospodín Satanovi: Či si si všimol môjho služobníka Jóba, že nie je jemu rovného na zemi, takého bezúhonného muža, priameho a spravodlivého, ktorý sa bojí Boha a chráni sa zlého? “ (verš 8). Satanova reakcia je nasledovná: „Či sa Jób darmo bojí Boha? “ „ či si ho ty azda neohradil, jeho domu a všetkého čo má, zo všetkých strán, dielo jeho rúk si

požehnal a jeho dobytok si náramne rozmnožil na zemi?

“ (verše 9-10). Satan prichádza s obvinením, že Jóbova spravodlivosť a bezúhonnosť je podmienená Božím požehnaním a prosperitou: „No veď niet divu, veď Ty ho žehnáš, Ty ho chrániš, Ty ho opatruješ, Ty ho ochraňuješ, dávaš mu bohatstvo, prosperitu, vplyv, tak potom niet divu, že on Ťa ctí, uctieva, však kto by Ťa neuctieval, keď toľko veľa dostane?“. Inými slovami, satan obviní Jób, že Jóbova zbožnosť je zištná, že to robí pre úžitok, ktorý prichádza z Božích požehnaní, že to robí pre zemskú prosperitu, ktorú Boh dáva. Satan krivo obviní Jób:

”
Ale nože vystri svoju ruku a dotkni sa všetkého, čo má, či ti nebude zlorečiť do tváre

“ (verš 11). To obvinenie znie: Len mu zober všetko to dobré, čo mu dávaš a uvidíš, že Jób sa zmení na bezbožného a bude sa rúhať. Obvinenie je obrovské, výzva je veľká. A ako na to reaguje Hospodin? „

Vtedy riekol Hospodín Satanovi: Hl'a, všetko, čo má, je v tvojej ruke, len na neho nevystri svojej ruky

“ (verš 12). Boh dopustil, aby toto vážne obvinenie bolo preverené, aby Jób bol preskúšaný.

Potreboval Boh Jób preskúšať kvôli tomu, aby sám zistil, aké sú skutočné a pravé pohnútky Jóbovho srdca ku zbožnosti a bezúhonnosti? Nie! Boh pozná aj tie najhlbšie zákutia srdca každého človeka. Prečo teda Hospodin dopustil takúto skúšku? Toto je naprosto kľúčové. Budme vd'ační, že Písmo odkryva, prečo Boh takéto skúšky dopúšťa. Hospodin dopustil na Jób túto skúšku preto, „aby sa ukázalo“. Aby satan poznal, a tiež, aby svet poznal. Boh poznal Jóbovo srdce, ale vo svojej slobodnej zvrchovanosti toto všetko na Jób dopustil, pretože ukázanie sa viery cez akúkoľvek ťažkú skúšku je mu tak veľmi vzácne a drahé (1. Petrov 1:6-7).

Tiež si všimnime, že satan je pod úplnou Božou kontrolou. Boh stanovil hranice Jóbovej skúšky (verš 12) a satan nemôže tieto hranice prekročiť. Skúška na Jób dolahne. Je obrovská, hrozná a strašná. Jób príde razom o celý svoj majetok. Veľmi kruto a tragicky! A ako keby to ešte nestačilo, tak stráca aj všetky svoje deti. Jeho sedem synov a tri dcéry zahynú. Neprehliadnime realnosť a rozmer tejto skúšky, tohto utrpenia, keď o nej čítame v Božom slove.

Ako prijme Jób tieto rany? Ako reaguje? „*Vtedy vstal Jób a roztrhol svoj plášť, ostrihal svoju hlavu a padnúc na zem poklonil sa. A riekol: Nahý som vyšiel zo života svojej matky a nahý sa ta navrátim. Hospodin dal, Hospodin vzal. Nech je požehnané meno Hospodinovo*“ (verše 20-21). Všetok majetok je razom preč, deti mŕtve, a v tomto všetkom Jób vzdal Bohu slávu a česť, pokoril sa.

Keď povedal: Nahý som vyšiel zo života svojej matky a nahý sa ta navrátim, tak čo tým vlastne vyjadril? Vyjadril, že na nič, čo máme na tejto zemi, si nemôžeme robiť nárok, lebo sme si to nedali my sami. Jób ukázal úžasný príklad toho, ako správne a do hĺbky treba pochopiť, že všetko, čo na tejto zemi máme, je zaopatrenie od Hospodina. Všetko sme dostali od toho, ktorý všetko stvoril. Aj naše pracovné schopnosti, zručnosti a um, vďaka ktorým sme si nadobudli množstvo zemských vecí potrebných pre zemský život, pochádzajú od Stvoriteľa. Častokrát však naše srdce k pozemským veciam príľne tak, ako keby sme si my sami boli toto všetko stvorili a dali. A o čo ťažšie je zmýšľať o vlastných deťoch, že nie sú až tak naše, za aké ich považujeme, ale že sú Hospodinove. Potrebujeme prijať ten postoj srdca, ktorý mal Jób. Náš postoj by mal byť: „Nahý som vyšiel zo života svojej matky a nahý sa ta navrátim“.

Jób povedal: „Hospodin dal, Hospodin vzal. Nech je požehnané meno Hospodinovo“. Kto zobral Jóbovi celý majetok? Satan. Kto zahubil Jóbových synov a Jóbove dcéry? Satan. Satan bol ten činiteľ, a ešte použil aj ďalších činiteľov: Šebänov a Chaldejov. Jób však nepovedal: „Hospodin dal, satan vzal, nech je satan prekliaty“. Bolo to správne, že to Jób takto povedal, alebo nesprávne? Čítame ďalej: „*v tom všetkom nezhrešil Jób a neprivlastnil Bohu ničoho nerozumného*“ (verš 22). Jób to správne pochopil a správne sa zachoval. Jób veľmi dobre chápe Božiu úplnú zvrchovanosť. Je to veľká lekcia aj pre nás. Satan nemôže urobiť nič, čo by mu nebolo dovolené, čo by Hospodin nedopustil. Toto je jedným z veľkých poučení, ktoré potrebujeme z knihy Jób prijať.

Potrebuje Božiu zvrchovanosť prijímať tak, ako nám ju Boh zjavuje, nie sa voči nej stavať. Mohol by byť Boh Bohom, ak by sa niečo mohlo vymknúť jeho vláde? A potom, kto by mal vládu nad tým, čo sa vymklo Božej vláde? Potrebujeme sa dokonca z Božej zvrchovanosti a prozreteľnosti tešiť, pretože len vďaka nej môže platiť, *„že tým, ktorí milujú Boha, všetko spolu pôsobí na dobré, tým, ktorí sú povolani podľa preduloženia*
“ (Rímskym 8:28). Len vďaka Božej zvrchovanosti môžeme jeho zaslúbeniam plne dôverovať.

Dovoľte mi na záver tejto časti urobiť jedno veľké poučenie z 1. kapitoly knihy Jób. Nesmieme veriť v Boha len zo zisťných dôvodov, kvôli zemskej prosperite a kvôli požehnaniám, ktoré Boh dáva. V Boha veríme a milujeme Ho kvôli tomu, kým On je. Či nechce každý rodič, aby ho jeho deti milovali preto, že sú jeho deťmi a on je ich rodičom? Samotný ten fakt, že rodič je rodičom dieťaťa a dieťa je dieťaťom rodiča, dáva puto lásky a plnej dôvery.

Boh dáva dobré veci, aj zemské požehnania a zemskú prosperitu. Dal nám túto planétu, dal nám telo, ktoré pre väčšinu z nás je zdravé, funkčné. Dal nám spústu dobrých vecí: manželov, manželky, deti, silu pracovať, dal nám um a rozum, vieme si zaobstarať bývanie, vieme si zaobstarať veľmi veľa vecí vo svojich životoch, ktoré sú dobré, ktoré sú nám na úžitok, za ktoré sme aj vďační Bohu. Ale otázka je, či tam končí náš vzťah k Bohu, či ho milujeme len, alebo hlavne preto, že Boh dáva požehnanie, že Boh dáva prosperitu. Strážme svoje srdcia, aby to nebolo tak, že keď ubudne z požehnaní alebo z prosperity, tak ubudne aj z našej lásky a dôvery k Bohu. Pamätajme aj na to, že tento vzťah Boh môže preskúšať podobne ako v prípade Jób. Alebo si myslíme, že sa to týka iba Jób? Novozmluvné písma nám odhaľujú zreteľne, že viera spravodlivého býva preskúšaná, lebo keď je dokázaná, je cennejšia nad zlato (Rímskym 5:1-5, 2. Korinským 8:2, Jakub 1:2-4, 1. Peter 1:5-7).

Časť 2. □ Jóbova ťažká skúška sa pritvrdí

Prichádzame do 2. kapitoly knihy Jób. Očakávali by sme, že po tom, ako Jób v tejto nesmierne ťažkej skúške výborne obstál, ho Boh pozdvihne a odmení tak náhle, ako náhle prišli na Jóba všetky tie rany a straty. Ako pokračuje príbeh tohto spravodlivého bezúhonného muža? Scenár sa takpovediac zopakuje. Ak by sme povedali o prvej kapitole, že to bola Jóbova ťažká skúška, tak o druhej kapitole môžeme povedať, že Jóbova ťažká skúška sa ešte pritvrdí. Čo sa udeje?

Satan opäť príde pred Hospodinovu tvár a Hospodin opäť vyzdvihne Jóba ako muža boiaceho sa Boha, chrániaceho sa zlého, a navyše takého, „*ktorý sa ešte vždy drží svojej bezúhonnosti, hoci si ma popudil proti nemu, aby som ho pohltil bez príčiny*

“ (Jób 2:3). Jób zostáva bezúhonný i napriek tomu, čo sa mu stalo, a dokonca napriek tomu, že sa mu to nestalo kvôli tomu, že by nejako vo svojom živote zlyhal voči Bohu. Všimnime si slová „bez príčiny“. Príčinou Jóbovho utrpenia nie je Jóbov pád, zlyhanie, zhrešenie. Na strane Jóba niet príčiny. To, čo sa Jóbovi udialo v tejto skúške, nemalo dôvod v Jóbovom živote alebo v Jóbovej osobe. Toto máme odkryté, lebo vidíme do zákulisia. Vidíme, kvôli čomu skúška bola a akú mala príčinu. Príčinou bolo ukázať, čo je v srdci Jóba, čo je neviditeľné satanovi, čo je neviditeľné svetu a ľuďom. Ukázalo sa, že Jób neuctieva Boha len kvôli prosperite a Božiemu požehnaniu. Ukázalo sa, že Jób verí Bohu a plne mu dôveruje, pretože Hospodin je Boh. To je jeden jediný dôvod, ktorý každému z nás má stačiť na to, aby sme Bohu plne verili, plne mu dôverovali, vo všetkom a dokonale sa na neho spoliehali a nádejali – a z celého srdca ho milovali.

Mohlo by nás zaraziť, že Hospodin hovorí, že satan ho popudil proti Jóbovi. Môže satan pokúšať Boha na zlé? Z Božieho slova vieme, že nie (Jakub 1:13). Boha nikto nemôže pokúšať na zlé. A ani sám Boh nikoho nepokúša na zlé. Boh dopustil na Jóba túto skúšku napriek tomu, že to bolo hrozné utrpenie, a to pre príčinu, o ktorej sme hovorili. Táto situácia nie je v rozpore s tým, že Boha nikto nemôže pokúšať na zlé. Boh túto skúšku dopustil, lebo on sám chcel, aby

sa táto skúška udiala. Rozumejme tomu, že ani v tomto nemôžeme Bohu pripísať zlý úmysel. Ak by sme pripísali Bohu zlý úmysel, zhrešili by sme, urobili by sme opak toho, čo urobil Jób.

Jób v tomto všetkom nezhrešil, neprivlastnil („nepripísal“) Bohu ničoho nerozumného (Jób 1:22). Aj my si musíme dávať veľký pozor, keď sa takéto veci udejú v našom živote, prídu skúšky a utrpenie, aby sme nikdy o Bohu zle nezmýšľali, aby sme nikdy o Bohu nič zlé a nerozumné nepovedali. Boh má plné právo a aj slobodu jednať tak, ako on chce, a to nijako neruší to, že je dobrý, že je svetlom a niet v ňom nijakej tmy, a že je láska. Zbožný Jób je v tomto naozaj úžasným príkladom.

Vráťme sa teraz k tomu, ako Hospodin po druhý raz vyzdvihol Jóba pred satanom ako muža verného a bezúhonného aj napriek dopadom z prvej skúšky, ktorá na Jóba prišla bez príčiny. Aká je reakcia satana? Keď to prvé krivé obvinenie zo strany satana nefungovalo, tak satan prichádza s novým obvinením: „No dobre, tak teraz už vieme, že Jób ťa neuctieva kvôli prosperite a zemskému požehnaniu, ale pozri: človek si svoj život cení nadovšetko“: „*všetko, čo má človek, dá za svoj život*

“ (Jób 2:4). Tu satan udiera na citlivú strunu. Či to nie je s nami ľuďmi tak, že svoj život si ceníme nadovšetko? Náš vlastný život – tak veľmi ho chceme mať vo svojich vlastných rukách. Prežiť ho naplno, užiť si života a nech nám naň nikto nesiaha, lebo je to náš život. Nehovorím len o holej existencii, o holom živote, ale aj o tom, akým spôsobom ho chceme prežiť, čo v tomto živote chceme zažiť a dosiahnuť. Nechceme, aby nám niekto diktoval, ako máme svoj život prežiť. Máme svoje vlastné „veľmi dobré“ predstavy o tom, čo je pre nás najlepšie.

Všimnime si, ako na túto tému udiera Pán Ježiš Kristus ako na úplne kľúčovú a zásadnú, keď hovorí: „*lebo ten, kto by chcel zachrániť svoju dušu, stratí ju, a kto by pre mňa stratil svoju dušu,*

nájde ju “ (Matúš 16:25). V tomto zmysle duša znamená život. Pán Ježiš jasne hovorí, že to, o čo najviac ide, je večný život a vzkriesenie z mŕtvych. Aby sme ku vzkrieseniu mohli dôjsť, musíme sa vzdať vlastného života a prijať život, ktorý dáva Spasiteľ. Prijať nové narodenie a nový život z Ducha. Kto by sa silou mocou chcel držať svojho vlastného života, ten ho nakoniec aj tak stratí - na večné veky.

Satan prichádza s novým, ešte rafinovanejším obvinením: „*nože vystri svoju ruku a dotkni sa jeho kosti a jeho tela, či ti nebude zlorečiť do tváre!*“

“ (Jób 2:5). Satan obviní Jóba, že keď mu bude vzaté zdravie, Jób zaprie Boha. Keď je nám zásadným spôsobom odňaté zdravie, tak sme odrezaní od všetkého, čo život ponúka. Keď ste pripútaní na lôžko a trpíte v bolestiach, tak nechodíte po horách, netešíte sa z nádhernej prírody, nesedíte za stolom a nehodujete so svojimi priateľmi a rodinou, nenapĺňate svoje životné plány a osobné túžby. Satan obviňuje: Všetko, čo človek má, dá za svoj život (za svoje zdravie). Ako reaguje Boh na satanovo obvinenie? Hospodin dal zelenú aj tejto skúške (verš 6). Ale všimnime si opäť, že síce dal zelenú, ale stanovil hranice. Satan nemôže vziať Jóbovi holý život (verš 6). Satan môže urobiť len to, čo mu Hospodin dovolí, čo Boh dopustí.

Potom satan ide a vezme Jóbovi zdravie (verše 7-8), raní ho tou hroznou chorobou. Vo verši 9 čítame, ako Jóbova manželka chce manželovi a v celej tejto záležitosti pomôcť. Prichádza s jednou „vynikajúcou“ radou: „*Či sa ešte držíš svojej bezúhonnosti? Zloreč Bohu a zomri!*“ Jóbova manželka v podstate hovorí, že ak Boh takto odpláca bezúhonnosť, tak potom vzťah s Bohom nemá zmysel, a v takejto situácii je človeku lepšie Boha zaprieť a zomrieť. Koľká nevera! Aké nepoznanie Boha! Ona mu radí: „zabaľ to už s tou tvojou zbožnosťou, bezúhonnosťou a vierou, vzopri sa Bohu a zomri, lebo to ti bude lepšie“. Takýto postoj je veľavravný. Vidíme ho aj dnes v spoločnosti okolo seba. Eutanázia alebo samovraždy. Prečo? Pretože: „Život si treba užiť“. Mnohí hovoria: Keď príde ťažké utrpenie, strata zdravia, keď prídu neznesiteľné bolesti, tak je lepšie ho ukončiť. Keď nám život neponúka to, čo by sme chceli od života, treba so životom skoncovať. Nechceme predsa mať v živote utrpenie, nechceme bolesť, nechceme ťažkú chorobu. A o tomto je druhá Jóbova skúška: Život nadovšetko!

Večný život Boh ponúka skrze Ježiša Krista a volá nás, aby sme večný život prijali vierou. Jediné, čo človeka môže zastaviť, je to, že svoju dušu a svoj zemský život miluje nadovšetko. Preto Božie slovo hovorí (Matúš 16:25): „*Lebo ten, kto by chcel zachrániť svoju dušu, stratí ju, a kto by pre mňa stratil svoju dušu, nájde ju*“. Božie slovo hovorí, že si máme zhromažďovať svoj poklad v nebi, že máme svoj zrak upierať do večnosti, do neba (Matúš 6:19), lebo: kde je náš poklad, tam bude i naše srdce (Lukáš 12:34). Jóbova manželka tak ďaleko nedovidela, nedovidela do nebies, nedovidela do večnosti.

Vo verši 10 vidíme Jóbovu reakciu. V tej ťažkej situácii, a čo viac, s pokušením od manželky, Jób statočne reaguje: „*Hovoríš, ako hovoríeva niektorá z bláznivých. Či azda len dobré budeme brať od Boha a zlého nebudeme brať?*“ . „Či azda len dobré budeme brať

od Boha a zlého by sme nebrali“, to je opäť zvláštny, pozoruhodný výrok. Opäť si kladieme otázku: Povedal to Jób správne, alebo už tak trochu stráca rozum z tej bolesti a choroby?

Pozrite, čo hovorí verš 10: „

V tom

vo všetkom nezhrešil Jób svojimi rtami

“. To znamená, že Jób sa vyjadril správne. Nuž, ale či môže dobrý a láskavý Boh dávať zlé veci do života verného a spravodlivého? Boh je dobrý. To platí vždy a za každých okolností a bez výnimky. Keď teraz Jób hovorí, či aj zlé nebudeme brať od Boha, tak hovorí zo zemskej perspektívy. Nemusíme sa báť povedať, keď sa nám zo zemskej perspektívy stanú zlé veci, že sa nám stali zlé veci. Nie je to v konflikte s tým, že tým, ktorí milujú Boha, všetko spolu pôsobí na dobré. Je úžasne oslobodzujúce vedieť a veriť, že aj keď ma v živote postretnú zlé veci, spolu dokopy v Božom pláne spásy mi to raz nakoniec aj tak bude na dobré, ak skrze vieru patrím Ježišovi Kristovi.

Aj z druhej kapitoly načerpajme veľké poučenie. Rozumejme tomu, že Boh je Bohom, a je úplne zvrchovaný vo všetkom. Verme mu a plne mu dôverujme za každých okolností, bez ohľadu na naše zdravie a zemskú prosperitu. Odovzdajme naše životy plne do Božích rúk, nesnažme sa ponechať si časť, či oblasť nášho života pod našou vlastnou vládou.

Časť 3. □ Skúška pretrváva

Na Jóba doľahli dve ťažké rany. Jób však obstál statočne a bezúhonne i v tejto situácii. Nezaprel Boha, ukázal svoju vieru a dôveru v Boha. Účel oboch skúšok sa hádam už naplnil. Teraz by sme očakávali, že snád' už Hospodín dá východisko z tohto trápenia. Ale ako príbeh pokračuje?

Vchádzame do tretej a následných kapitol. Vidíme, že táto pritvrdená skúška ďalej pretrváva. Chorobou ranený, stratou postavenia, cti, majetku, detí, a podpory manželky zasiahnutý Jób sa ďalej trápi a trýzni. Nato prichádzajú traja Jóbovi priatelia, aby ho utešovali. Jóbovo pretrvávajúce utrpenie je také veľké, že Jób vzdychá a žalostí, ba dokonca ľutuje, že sa vôbec narodil. Navyše Jób, na rozdiel od nás, nerozumie, prečo sa mu to všetko stalo. Jób si je vedomý toho, že nezlyhal pred Bohom, a preto ho trápi ešte aj to, prečo sa mu tieto veci prihodili. Hovorí: „*Nebol som hriešne ubezpečený ani som nemal pokoja ani som neodpočíval, a jednako prišla pohroma*“ (Jób 3:26). Mnoho ľudí na tejto zemi je hriešne ubezpečených. Buď si myslia, že Boh neexistuje a súd nebude, alebo sa pred Bohom spoliehajú na vlastnú spravodlivosť – spravodlivosť zo skutkov, spravodlivosť zo zákona. Toto ale nie je Jóbov prípad. Jób nie je hriešne ubezpečený.

S čím a ako prichádzajú traja priatelia Jóba potešovať v jeho trápení? Prichádzajú ho utešiť „úžasnou múdrosťou“. Hovoria mu: „Boh je dobrý, dobré odpláca dobrým a zlé odpláca zlým“. To je výborná správa! No ale ako to môže pomôcť Jóbovi v jeho situácii? Oni ho v podstate obvinia: „Jób, ty si musel hrozne zhrešiť, keď sa ti toto všetko hrozné stalo, lebo Boh neodpláca dobrým za zlé, ani zlým za dobré. Ty tvrdíš o sebe, že si dobrý, bezúhonný, priamy, spravodlivý, bojací sa Boha, chrániaci sa zlého, a napriek tomu sa ti toto všetko stalo. Ty určite zakrývaš svoje prestúpenie. Lebo poznáme Boha: Keby si vyznal hriech a opustil ho, tak sa Boh zľutuje a odpustí ti a odníme tento trest“. Jób sa bráni: „Nijakým činom! Ja som takto nezahrešil a nezakrývam svoje prestúpenie.“ Takéto obviňovanie od priateľov, a Jóbova obrana,

sa dookola opakuje. V celej situácii je to Jóbovi dodatočným trápením. Jób vie, že nezhrešil a nezakrýva prestúpenia, a práve preto je zmätený, lebo nechápe, prečo ho tie rany postihli.

Napriek tomu, že Jób vie, že nezhrešil, že je bezúhonný, že nezakrýva svoje prestúpenia, rovnako dobre si uvedomuje, že nie je bezhriešne dokonalý: *„Zhrešil som; čo ti mám urobiť, ó, ty, ktorý strežieš ľudí? Prečo si si ma postavil za cieľ, aby som bol sám sebe bremenom? A prečo neodpustíš môjho prestúpenia a neodnímeš mojej neprávosti? Lebo teraz už ľahnem do prachu, a keď ma budeš ráno hľadať, nebude ma*

“ (Jób 7:20-21). Toto je dôležité. Jób vie to, čo potrebujeme vedieť aj my, totiž, že ani spravodlivý nie je bezhriešne dokonalý.

Takto sa už v starozmluvných časoch odкрýva evanjelium, a síce to, že človek môže pred Bohom obstať len vďaka spravodlivosti počítanej z viery, nie zo svojej vlastnej spravodlivosti, pretože nikto priamy, bezúhonný, spravodlivý, bojací sa Boha a chrániaci sa zlého nie je bezhriešne dokonalý. Evanjelium je v knihe Jób poodhalené: *„Áno, je pravda, viem, že je tak; lebo ved' ako by mohol byť smrteľný človek spravodlivý pred silným Bohom?*

“ (Jób 9:2). To je rečnícka otázka. Ukazuje, že z vlastnej spravodlivosti na Božom súde nikto neobstojí. Človek je odkázaný na spravodlivosť, ktorú mu Boh počíta: spravodlivosť z viery. S Jóбом je to práve tak ako s Abrahámom, a so všetkými, ktorých spomína 11. kapitola listu Židom. Potvrdzujú to aj ďalšie Jóbove výroky: „

Ktorému

(Bohu sudcovi),

i keby som bol spravodlivý, neodpoviem; svojho sudcu budem pokorne prosiť o milosť

“ (Jób 9:15). Jób správne chápe, že ešte aj so svojou bezúhonnosťou, ktorú skutočne má, ktorú potvrdil sám Hospodín, a so svojou vlastnou spravodlivosťou, ktorá je absolútne príkladná na celej zemi, nemôže prísť k Bohu na súd a obstať. Jób dokonca chápe ešte aj to, že zdrojom jeho vlastnej spravodlivosti a bezúhonnosti je sám Boh: „

Daroval si mi život a učinil si so mnou milosť: tvoj starostlivý dozor ostríhal môjho ducha

“ (Jób 10:12).

Teda Jób je spravodlivý z viery, skrze pripočítanú spravodlivosť, a pritom príkladne priamy, bezúhonný a spravodlivý aj svojím životom, i keď nie bezhriešne dokonalý. V čom teda spočíva problém s jeho priateľmi? S tým, ako ho jeho priatelia „utešujú“, obviňujú, a snažia sa ho napraviť. Či ale to, čo mu radia, nie sú čisté pravdy Božieho slova? Veď je pravda, že Boh zlé a bezbožné skutky tresce svojím hnevom a kľatbou, a dobré a spravodlivé skutky odmeňuje a žehná. Dobré odpláca dobrým a zlé zlým. Takýto je jeho charakter a takto to ustanovil aj vo svojom zákone, ktorý dal ľuďom. Jóbovi priatelia tento princíp uchopili správne, ale neuplatňujú ho správne. Uniklo im to podstatné – ako sám Boh tento princíp uplatňuje. Dve veci im unikli:

1. Boh popri tomto princípe pri hriešnikoch aj zhovieva, či by azda neprišli ku pokániu (Rímskym 2:2-6), pretože je milostivý a neuplatňuje svoj princíp hneď, ale často odkladá na budúci súd,
2. Boh popri tomto princípe navštevuje spravodlivých aj skúškou „bez príčiny“, aby bola ich viera preskúšaná a prečistená utrpením.

Bol som svedkom toho, ako do životov veriacich prišlo utrpenie, prišli skúšky. A žiaľ, bol som svedkom aj toho, ako ich iní veriaci obvinili, že isto zhrešili a zakrývajú svoje prestúpenie, lebo inak by sa im to nestalo, veď Boh svoje deti len žehná, dáva im len dobré, aby boli zdraví a prosperovali. I keď existuje aj Boží časný trest za hriechy a prestúpenia spravodlivých veriacich (1. Korinským 11:30-32; 5:5), nie každé utrpenie spravodlivého je Boží nápravný trest. Buďme preto obozretní v súdení a rozsudzovaní, aby sme – či priamo, či v skrytosti srdca – niekoho krivo nesúdili, aby sme sa neocitli v topánkach troch Jóbových priateľov.

Sám Jób tento princíp dobre pozná. Vie, že čo človek seje, to bude i žať. Ale on sám zápasí s tým, ako Boh tento princíp uplatňuje, a prečo sa mu vlastne deje to, čo sa mu deje. Je z toho

už taký umorený, že už sám veľaokrát hovorí nerozumne, z čoho bude musieť nakoniec urobiť pokánie, keď sa s Bohom stretne. Jeho nerozumnosť spočíva v tom, že začne Boha obviňovať z toho, že svoj princíp neuplatňuje, že nakoniec je to tak, že na zemi sa bezbožníkom vodí vynikajúco a pobožní spravodliví sa len trápia bez príčiny. Podobnú dilemu rieši aj Žalm 73. Jób nerozumne tvrdí, že Boh dáva súženie rovnako na bezbožníka i na spravodlivého bez toho, aby nejako robil medzi tými dvoma rozdiel. Nezmýšľame aj my niekedy takto podobne? Nezdá sa aj nám niekedy, že bezbožníci sa majú dobre, a život na úzkej ceste je tak ťažký, namáhavý, a plný strádania? Ako Jób, tak aj jeho priatelia, dookola vyzdvihujú Božiu zvrchovanosť a absolútnu vládu, ale nedokážu uchopiť to, že Boh môže dopustiť súženie aj na spravodlivého. Toto je to, čo kniha Jób zjavuje: Boh dopúšťa súženie aj na spravodlivého. Bez príčiny zo strany spravodlivého, ale pre ukázanie a dokázanie sa jeho viery.

V tom všetkom sa však Jób neustále nadeje len a len na Hospodina. Uprostred súženia urobí to úžasné, evanjelium zvestujúce vyznanie: *„Ale ja viem, že môj vykupiteľ žije a posledný sa postaví nad prachom. A keď raz toto všetko rozborí moju kožu, potom zo svojho tela uvidím Boha*“ (Jób 19:25-26). Spasiteľná viera a nádej na vzkriesenie z mŕtvych nekončí a nezhasína ani uprostred najväčších súžení: *„Hľa, i keby ma zabil, budem dúfať v neho*“ (Jób 13:15). Takáto je viera a nádej, ktorú aj my potrebujeme mať. Jób aj v súžení, ktorému nerozumie, vie a verí, že Hospodín mu nakoniec bude záchranou (Jób 15:16)!

Zhrnutie a záver

Boh je úplne zvrchovaný a slobodný vo svojej vôli. Všetko podlieha jeho vláde. Satan je pod plnou Božou vládou, nemôže urobiť nič, čo by Boh vo svojej prozreteľnosti nedopustil. Boh všetko činí podľa rady svojej vôle (Efezským 1:11). Je dokonale zvrchovaný v stvorení, je dokonale zvrchovaný v spasení. K Božej zvrchovanosti majme taký postoj srdca ako Jób: *„Viem, že môžeš všetko, a že ti nemôže byť prekazený niktorý úmysel*“ (Jób 42:2).

Boh od človeka očakáva vieru, ktorá nie je zištná, ktorá nie je podmienená zemskými požehnaniami či prosperitou. Boh dopúšťa utrpenie aj v živote spravodlivého. Viera, ako tá Jóbova, je viera, ktorú Boh hľadá u človeka. Je to viera i v súžení, plná dôvery v Boha v každej životnej situácii.

Kto čo seje, to bude i žať. Boh odpláca podľa skutkov: Dobré skutky dobrým (požehnaním) a zlé skutky zlým (zlorečením a trestom). Rozumejme však, že neodpláca okamžite. V mnohom odkladá na budúci konečný súd. To je dôvod, prečo sa nám často zdá, že bezbožníci prosperujú, a že spravodlivému sa vodí nespravodlivo. Boh aj pri bezbožníkoch často zhovieva, netrestá hneď, či by azda neprišli ku pokániu a neobrátili sa. Boh môže dopustiť utrpenie „bez príčiny“ (skúšku) aj na spravodlivého. Preto nie každé utrpenie spravodlivého je odplata (časný trest káznenia) za pád, zhrešenie, previnenie sa spravodlivého. Nebuďme prirýchli posudzovať a naprávať niekoho, koho postretne utrpenie, tak, ako to urobili Jóbovi priatelia.

Naša viera môže byť preskúšaná. Plne sa na Boha nadejme a spoliehajme v každej skúške, v každom súžení, vo všetkom a v každej životnej situácii. Jób vyšiel zo skúšky lepšie, ako do nej vchádzal, aj keď to trvalo dlho a bolo to náramne ťažké a zdrvivúce. Keby aj za nášho života sme nenašli východisko zo súžení, choroby, utrpenia, prenasledovania, tak vedzme, že východisko z každej skúšky je vzkriesenie z mŕtvych a večný život, kde verných čaká prenesmierna ťažoba slávy a všetko prenikajúca rýdza Božia láska.